

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1566 usque ad annum 1572

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1772

VD18 90118634

§. 14. Bartholomæus de Las-Casas mortuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67213)

Sæcul. XVI.
A.C. 1566.

§. XIV.

Bartholomæus de Las - Casas mortuus.*Echara de
Script. Ord.
Præd.
Nicol. An-
ton. Bibl.
Hisp.*

Inter Scriptores hoc anno mortuos quarto loco numeratur Bartholomæus de Las - Casas Hispali Anno Servatoris nostri millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto natus, qui Apostolicis suis expeditionibus in Indias susceptis celebrem sese reddebat; eo enim nonnisi decimum nonum ætatis suæ annum agens Anno Christi millesimo quadringentesimo nonagesimo tertio prima vice una cum suo Patre Antonio de Las - Casas profectus erat, inde autem quinto post anno in Hispaniam redux continuato studiorum curriculo sacræ militiæ nomen dedit, in Americam reversurus, ubi etiam Anno Domini millesimo quingentesimo decimo sacro Presbyteratus ordine insignitus Zoguamarenam Ecclesiam in Insula Cuba regere coactus est, cujus tamen cura brevi dimissa utilius operam suam impendere voluit liberandis, ac sublevandis Indis, qui maxima severitate ab Hispanis premebantur: cum ergo ejus animum summopere affligeret, quod Christiani ad satiandam suam avaritiam nunquam explendam religionis obtentu uterentur, ac tyrannorum more sæ-

vi-

vientes Indis amorem erga veram fidem inspirare niterentur per eadem media, per quæ tamen magis ab amplectenda hac religione absterrebantur: ut ergo hanc illis libertatem procuraret, Bartholomæus in Hispaniam iter aggressus Carolo V. Cæsari Hispanorum crudelitates exposuit, eidemque demonstravit, quod hæc inhumanitas plurimum religioni, ac Regno noceret. Hunc Virum Carolus perbenigne excepit, eumque in Indiam reverti, atque in Gubernatorum actiones inquirere iussit: verum omnia illius studia in irritum cecidere; nihominus vexationibus sibi per Hispanos illatis nullatenus animo fractus, sed potius ob inhumanam illorum sævitiam novo zelo accensus Anno restauratæ salutis millesimo quingentesimo vigesimo secundo Sancti Dominici Institutum amplectebatur, ut hisce miseris dire vexatis eo expeditius opem ferre, & varias fundationes in Peruano Regno efficere posset: igitur ex Indiis in Hispaniam reversus, tanto animi ardore suas rationes inculcabat, ut tandem anno nostræ Salutis millesimo quingentesimo quadragesimo tertio edictum impetraret Barcinone editum, vi cuius legibus, quæ pro Indiarum populo specialiter erant latæ, restauratis Gubernatores

Sæcul. XVI.
A.C. 1566.

Sæcul. XVI
A.C. 1566.

tores easdem sequi, atque in usum deducere jubebantur: equidem hæ leges in Indiis fuere promulgatæ: ast Rectores, seu potius patriæ Tyranni nulla habita earum ratione a suis vexationibus, rapinis, ac violentiis haud desisterunt, quinimo cum eo tempore Aula Vallisoleti moraretur, Sepulveda Doctor juncta cum aliis opera propugnabat, quod Indos durius habere, nullum nefas esset: porro ejus liber edebatur ad modum dialogi compositus; Auctor vero a Romana Curia publici præli copiam impetrare satagebat, eo quod in Hispania suam lucubrationem imprimendi facultatem obtinere desperaret, cum obsisteret Bartholomæus, necnon reluctarentur ambæ Universitates Complutensis, & Salmanticensis, quæ in suis decisionibus declarabant, quod hujus libri doctrina minime sana sit, proin ejus editio nequaquam permittenda: postquam vero Carolus V. edoctus fuerat, quod insuper habito suo interdicto hoc opus in Italia fuerit editum, disertis verbis, ne divulgaretur, prohibuit, simulque omnia exemplaria intercipi jussit, exceptis quibusdam, quæ furtive sublata fuere.

Ceterum Bartholomæus, cum Anno Christi millesimo quingentesimo qua-

quadragésimo quarto in nova Hispania Chiapanum Episcopatum acceptare cogere-
 tur, suarum partium esse cense-
 bat, ut pro Indorum defensione hunc
 Sepulvedæ librum confutaret, quod et-
 iam præstitit editis libellis, quibus ti-
 tulus: *brevissima relatio eversiois Indicæ*
 &c. Anno post Christum natum mille-
 simo quingentesimo quinquagesimo se-
 cundo impensis, atque a Jacobo Mi-
 grodda Gallice redditis. Eadem hæc
 elucubratiō postea in latinum idioma
 translata Anno Incarnationis Domini-
 cæ millesimo quingentesimo nonagesi-
 mo octavo Francofordiæ, necnon An-
 no post partum Virginis millesimo sex-
 centesimo quadragesimo tertio Venetiis
 a Jacobo Castellano in Italicam lin-
 guam versa prodiit: insuper Parisiis
 Anno supra millesimum sexcentesimo
 nonagesimo septimo nova versio Galli-
 ca fuit adornata: porro hæc relatio
 continet I. descriptionem sævitæ, ac
 tyrannidis, quam Hispani in Indiarum
 Regnis, & Provinciis exercuisse accu-
 sabantur, ubi hæc facta sigillatim fu-
 sius enarrantur. II. præmittitur episto-
 la, ac supplex hujus Auctoris libellus
 ad Carolum V. directus, in quo inju-
 stæ vexationes, & illorum, qui hisce
 Provinciis præsunt, crudelitates expo-
 nuntur, simulque declaratur, quod hæc

Sæcul. XVI.
 A.C. 1566.

con-

Sæcul XVI
A.C. 1566.

contra Indos agendi ratio veris regni commodis, justitiæ, ac Religioni ad-
versetur: insuper huic libello addun-
tur triginta propositiones, in quibus
summi Pontificis potestas in Infideles,
qui Christi fidem amplectuntur, in eo
stabilitur, & quod Viros Apostolicos ad
illos decernere queat: præterea idem
Auctor ibidem Regum, & Principum
auctoritatem in ejusmodi gentes expo-
nit, tandemque concludit, quod fidem
apud Indos stabiliendi ratio consonet
modo, quem Christus Dominus tunc,
dum Religionem suam per universum
Orbem propagabat, tenuit, nam hic
in eo opere suo exhibuit benignitatem,
ac pacem, & charitatem ostendit, ut
proin Indos vi armorum subjugandi ra-
tio penitus legi Divinæ adversetur (*).

Scri-

(*) Non agebatur in Indiis de mera Verbi
Divini prædicatione, quæ utique apud omnes
Viros Apostolicos ibidem mitis, pacifica, &
charitatis plena fuit: sed lis erat de ulciscen-
dis injuriis, quas Indi contumaces, & re-
belles Divinis mysteriis inferebant, aliosque
a fidei veræ amplectendæ libertate præpe-
diebant, & quicquid sanctum, sacrumque
erat, profanabant, & deridebant, porro horum
petulantiam Hispani, cum lenitate non possent,
vi armorum compescere cogebantur, forte

in

Scriptit insuper idem Auctor librum latinum, in quo discutit hanc quæstionem: an Reges, & Principes salva religione ex quodam jure, aut vi alterius tituli valeant a Regno cives, & subditos suos alienare, eosque alterius cujusdam specialis Domini imperio subjicere? Hoc opus, quod raro admodum invenitur, bis in Germania fuit typis editum, nam primo cura Wolfgangi Griessteteri, & postea sumptibus Jacobi Kylingerii anno Christi millesimo sexcentesimo vigesimo quinto Tubingæ typis Bernardi Wildii prodiit: præterea quod hic Auctor difficillimas ibidem æque, ac curiosas quæstiones de Principum, & populorum juribus pertractet, Du-Pinns refert, ac quædam Bartholomæi principia, & regulas ibidem stabilitas recenset circa juris civilis, & Canonici textus, necnon circa auctoritatem Jurisconsultorum, & Doctorum. De cetero Bartholomæus adhuc alia elucubravit opuscula nondum prælo subjecta, atque inter alia Generalem Indiarum Historiam, qua Antonius de Herrera ad concinnandam suam descriptionem copiose utebatur; postquam

Sæcul. XVI.
A C 1566.

in hoc imitantes exemplum Christi Domini, qui etiam flagellis ementes, & vendentes e templo suo ejecit.

Sæcul. XVI.
A.C. 1566.

quam præclarus hic Vir per quinquaginta vitæ suæ annos sancto huic labori sese cum insolito prorsus studio sacraverat, ac, si ita loqui fas est, superatis plurimum itinerum incommodis, ac infinitis propemodum Hispanorum vexationibus pro Indorum libertate Martyr evaserat, tandem suum Episcopatum summo Pontifici cedens Madritum sese recepit, ubi etiam anno Christi millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, ætatis vero suæ nonagesimo secundo animam Deo reddidit.

§. XV.

Caroli Molinæi fata.

San. Marth.
elog. l. 2.
Dupin Bibl.
pag. 62. &
Juv.

Jam sæpius mentionem fecimus de Carolo Molinæo celebri Jurisconsulto, qui inter Scriptores hoc anno defunctos quintus erat: porro is anno Redemptionis nostræ millesimo quingentesimo ex Joanne Molinæo, & Paretta Chassidonia Lutetiæ Parisiorum natus erat, ac jam anno Christi millesimo quingentesimo vigesimo secundo Caustidicis accensebatur, ubi quædam ediderat opuscula, quæ tamen plurimum censuræ erant exposita; inter cetera autem maximam ipsi molestiam accersebat commentarius in edictum Henrici II. *contra parvas datas*: inde enim Romana curia tantopere irritabatur, ut
anno